

Верховно Главнокомандагшын П Р И К А З Армийн генерал ТОЛБУХИНДА

4-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолго хэжэ Перекопско хоолой дээрэ дайсанай ехээр бүхэжүүлэн хамгаалгын газарыэ нэтэ сохижо АРМЯНСК городыэ эзэлэн абаад, 20 шахуу километр урагшал дабшажа, ишуньска позицинуудта хүрэбэ. Энэнтэй нэгэн доро фронтын талаһаа АРМЯНСК городноо зүүгээр СИВАШЬЕ гаталан гараад, СИВАШЬИН зүүн эрье дээрэ гаталан гарахада түбэгтэй нуур уһан болоһон газарыэ, дайсанай хойно хойноһоонь нубарюуһан олон дабхараар гүзэгыгөөр бүхэжүүлэн хамгаалгын газарыэ нэтэ сохижо 4 үдэрэйгөө добтолго байлдаануудта 60 километр хүртэр урагшаа дабшажа Крымэй түмэрэмай шухала узел болохо ДЖАНКОЙ городыэ эзэлэн абаһан байна.

Тус байлдаануудта генерал-лейтенант ЗАХАРОВАЙ, генерал-лейтенант КРЕЙЗЕРЭЙ, генерал-лейтенант ЧАНЧИБАДЗЫН, генерал-лейтенант КОЛОМИЦЫН, генерал-майор НЕВЕРОВЭЙ, генерал-майор ЛОВЯГИНАЙ, генерал-майор БОШЕВОЙН, генерал-майор ЦАЛИКОВАЙ, генерал-майор КАЗАНЦЕВАЙ, генерал-майор СТАНКЕВСКИЙН, генерал-майор БОБРАКОВОЙ, полковник ИВАНОВОЙ, полковник ТОЛСТОВОЙ, полковник ВОЛОСАТЫХЫН, полковник МАЛЮКОВАЙ сэрэгүүд; полковник НОЦЕЛУЕВАЙ, подполковник БАРАБАШЫН танкистууд; артиллерийн генерал-полковник КРАСНОПЕВЦЕВЭЙ, артиллерийн генерал-майор ВЕРБИЦКИЙН, артиллерийн генерал-майор ТЕЛЕГИНЭЙ, артиллерийн генерал-майор

АЛЕКСЕЕВЭЙ, артиллерийн генерал-майор ГАРОНОВОЙ, полковник ВАСИЛЕНКЫН, полковник НАВЛОВАЙ артиллеристууд; авиацийн генерал-лейтенант ХРЮКИНЭЙ, авиацийн генерал-майор ФИЛИНЭЙ, авиацийн генерал-майор САВИЦКИЙН, полковник ПРЯТКОВАЙ, полковник ГЕЙБЫН летчигүүд ба инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор КОЛЕСНИКОВЭЙ, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор БАЖЕНОВЭЙ саньрууд шалгаржа гараба.

Игэжэ туйлаһан илалтыэ тэмдгэлэхын тулада дайн байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединениүүд болон частнуудта „ПЕРЕКОПСКО“ ба „СИВАШСКА“ гэхэн нэрэнүүдыэ олгожо, орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, апрелин 11-дэ, 21 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол ПЕРЕКОП, СИВАШ дээрэ дайсанай хамгаалгын газарыэ нэтэ сохиһон ба ДЖАНКОЙ городыэ эзэлэн абаһан 4-дэхи Украинска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоер зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин артиллерийн буудалга хэжэ, Эхэ оронойгоо үшэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байва.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыэ хэһэнэйнь тулада дайсанай хамгаалгын газарыэ нэтэ сохилгодо хабаадалсаһан Танай хүтэлжэ байгаа бүхы сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг лэ!

Немецкэ булжтарагшад үхэжэ то нилот!

Верховно Главнокомандагша
Советскэ Союзай Маршал И.СТАЛИН.

1944 оной апрелин 11.

Верховно Главнокомандагшын П Р И К А З Армийн генерал ЕРЁМЕНКОДО

Тусгаар ПРИМОРСКО армийн сэрэгүүд добтолго хэжэ Керченскэ хахад арал дээрэ дайсанай ехээр бүхэжүүлэн хамгаалгын газарыэ нэтэ сохижо, ишөөдэр, апрелин 11-дэ, Крымэй зүүн эрьсэдэ немецүүдэй хамгаалгын шухала түшэг тулгууриин пункт болохо КЕРЧЬ город ба хэрэмыэ эзэлэн абаад, Керчь-һэ баруулжаа 30 километр хүртэр урагшаа дабшаба.

Дайсанай хамгаалгын газарыэ сүмэ сохиходо, КЕРЧЬ город ба хэрэмыэ эзэлэн абахын түлөө болоһон дайн байлдаануудта генерал-майор РОЖДЕСТВЕНСКИЙН, генерал-майор ШВАРЕВАЙ, генерал-майор ПРОВАЛОВАЙ сэрэгүүд; артиллерийн генерал-майор СОКОЛЬСКИЙН, артиллерийн генерал-майор ДЕГТЯРЁВОЙ артиллеристууд; полковник ДЕРГУНОВОЙ танкистууд; авиацийн генерал-полковник ВЕРШИНИНЭЙ, авиацийн генерал-лейтенант ЕРМАЧЕНКЫН летчигүүд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ФИЛИПЦЫН саньрууд, контр-адмирал ГОРШКОВОЙ, подполковник ЯБЛОНСКИЙН уһан сэрэгшүүд шалгаржа гараба.

Игэжэ туйлаһан илалтыэ тэмдгэлэхын тулада дайсанай хамгаалгын газарыэ нэтэ сохиходо ба КЕРЧИИЕ сүлөөлхын түлөө болоһон дайн байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединениүүд болон частнуудта „КЕРЧЕНСКЭ“ гэхэн нэрэнүүдыэ олгожо, орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, апрелин 11-дэ, 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол дайсанай хамгаалгын газарыэ нэтэ сохиһон, КЕРЧЬ город ба хэрэмыэ эзэлэн абаһан тусгаар Приморско армийн шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин артиллерийн буудалга хэжэ Эхэ оронойгоо үшэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байва.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыэ хэһэнэйнь тулада дайсанай хамгаалгын газарыэ нэтэ сохилгодо ба КЕРЧИИЕ сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Танай хүтэлжэ байгаа бүхы сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг лэ!

Немецкэ булжтарагшад үхэжэ то нилот!

Верховно Главнокомандагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Маршал Иосиф СТАЛИНДА

Господин Маршал, Чехословацка газар дээрэ Улаан Армийн илалта түгэдээр орожо байһан сагта Чехословацка правительствын болон чехословацка арадай зүгһөө Танца манай гүчэгы баясхалап хүргэхыэ зүбшөөрт. Чехословацка арад ба тэрээнэй правительство болбо СССР-эй союзны ахадуу ардуудай энэ түүхэтэ сүлөөлэлтын ябуулга хэһыень хэзэшыэ мартахагүй, би өөрөө мүн Чехословацка правительство болон чехословацка арад зон болбол Танай агуухэ илалтануудыэ туйлажа байһантай дашарамдуулан Танца

өөртэтнай, Улаан Армийн бүхы командирнууд болон сэрэгшэдтэ амаршалга хүргэнэбди. Зэбүүн муухай дайсанһаа өөрынгөө гүрэншыэ түгэс сүлөөлхын түлөө баатар Улаан Армийтай хамта тэмсэжэ байһан чехословацка арад болон чехословацка бригада энээнһэ хойшо ямар событи харуулхань гэшыэ ааб гэжэ угаа анхаралтайгаар хямгадан хаража байнабди. Энэ тэмсэлдэ ушарһан гарза гай болбол хоер гүрэнэй-инай арадуудай үни удаанай ба бата бэхи хани барисаае улаан ехээр бүхэжүүлхэ байна.

Ян ШРАМЕК.

Чехословацка республикын премьер-министр
господин Ян ШРАМЕКТА

ЛОНДОН

Чехословацка республикын хилдэ Улаан Армийн хүрэнэй дашарамда эльгэһэн амаршалгынтнай түлөө минши хүргэһэн баясхаланыэ хүлээн абыт.

Манай оронудай союз болон хани барисаан гэшнэ өөһэды

мнай арадуудай зол жаргалай түлөө нийтынгэе дайсаанда өсөргүүсэхэ түүхэтэ дайн байлдаанууд соогуур бүхэжэхэ юм гэһэн танай этигэл найдабарныэ зүб гэжэ тоолоноб.

И. СТАЛИН.

Улаан Армийн офицерскэ составта болон генералнуудта сэрэгэй нэрээргэнүүдыэ олгохо тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй
тогтоол

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй тогтоохомь кадаа: СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ой Указаар тогтоогдоһон сэрэгэй нэрээргэнүүдыэ доро дурсагдаһан хүнүүдтэ олгохо гэбэл:

ТАНКОВА СЭРЭГҮҮДЭЙ ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК ГЭҺЭН
НЭРЭЭРГЭГЫЕ

КАТУКОВ Михаил Ефимовичтэ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГЭҺЭН НЭРЭЭРГЭГЫЕ
ЛЕБЕДЕНКО Никита Федоровичтэ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ГЭҺЭН НЭРЭЭРГЭГЫЕ
ГОРБАЧЕВ Иван Александровичтэ

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлэгшэ
И. СТАЛИН.

СССР-эй Совнаркомой хэргүүдыэ эрхилэгшэ
Я. ЧАДАЕВ.

Москва, Кремль.
1944 оной апрелин 10.

Уһан-сэрэгэй флотой офицерскэ состав болон генералнуудта сэрэгэй нэрээргэнүүдыэ олгохо тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй
тогтоол

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй тогтоохомь кадаа: СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ой Указаар тогтоогдоһон сэрэгэй нэрээргэнүүдыэ доро дурсагдаһан хүнүүдтэ олгохо гэбэл:

АДМИРАЛ ГЭЖЭ НЭРЭЭРГЭГЫЕ

ОКТАБРЬСКИЙ Филипп Сергеевичтэ
ДАЛАЙН ЭРЬЕЫН АЛБАНАЙ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГЭЖЭ
НЭРЭЭРГЭГЫЕ

МОРГУНОВ Петр Алексеевичтэ
КОНТР-АДМИРАЛ ГЭЖЭ НЭРЭЭРГЭГЫЕ

ГРОМОВ Георгий Гавриловичтэ
АВИАЦИЙН ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЭРГЭГЫЕ

ДУШИН Алексей Захаровичтэ
ДАЛАЙН ЭРЬЕЫН АЛБАНАЙ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРОЙ НЭРЭЭРГЭГЫЕ
ВИЛЬШАНСКИЙ Владимир Львовичтэ

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлэгшэ
И. СТАЛИН.

СССР-эй Совнаркомой хэргүүдыэ эрхилэгшэ Я. ЧАДАЕВ.
Москва, Кремль.

Советскэ Информбюроноо

Апрелин 11-эй оперативна мэдээнхээ

Апрелин 11-эй туршада СКАЛА городноо баруугаар манай сэрэгүүд болбол өөһэдынгөө хүрээлэгдэн сэрэгүүдэй бүлэглэлгэдэ туһалхаар нэтэ сохин орохо гэнэн дайсанай ябган сэрэгүүд ба танкнуудай томо хүсэнуудэй атакануудта харюу сохилтө хэбэ. Амиды хүсэн ба технинынгээ талаар өхэ гээлтэдэ орожо байжа дайсан болбол БУГАЧЬЕ эзэлэн абажа, энэ оршондо хүрээлэгдэһэн бүлэглэлгэтээ ниилжэ шадаба.

Румынида БОТОШАНИ городноо урдуур манай сэрэгүүд СЕРЕТ мурэниие гаталжа, түмэрзамай томо үзэл болохо ПАШКАНИ гэжэ городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн РОТУНДА, КОНЦЕШТЬ, КРИСТЕШТИЙ, ТОПИЛЕ, ГЭШТЕШТЬ гэдэг хуурин газарнуудые ба ЛЕСПЕЗИ, КРИСТЕШТИЙ гэдэг түмэрзамай станцинуудые байлдаатайгаар эзэлээ. КРИСТЕШТИЙ гэдэг түмэрзамай станци дээрэ манай сэрэгүүд 6 паровоз, 400 шахуу вагон буллан абаһан байна.

ЯССКА зүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүд ба танкнуудай контратаные сухарюулан сохино добтолгото байлдаануудаа үргэлжлүүлжэ зуураа, хэдэн хуурин газарые эзэлбэ.

КИШИНЕВСКА зүгтэ манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, 30 гаран хуурин газарые, тэрэ тоодо ГАРТОП, ГЛИННОЕ, КАРМАНОВО, ПАВЛОВКА, ШИБКА, КАМАРОВКА, НОВО-АЛЕКСАНДРОВКА гэдэгүүдэ эзэлэн абаһан байна.

ТИРАСПОЛЬСКО зүгтэ манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, Молдавска ССР-эй СЛОБОДЗЕЯ МОЛДОВАНСКАЯ, гэдэг районно центрые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 100 гаран бусад хуурин газарые, тэрэ тоодо КАСЕЛЬ, ПЛОСКОЕ, СЛАВЯНОСЕРЬКА, ГРЕБЕНИКИ, КОНСТАНТИНОВКА, ВЛАДИМИРОВКА, БЛИЖНИЙ ХУТОР, СУКЛЕЯ, КАРАГАШ, СЛОБОДЗЕЯ РУССКАЯ, ЧОБРУЧИ, ГЛИННОЕ, КОРОТНОЕ, НЕЗАВЕРТАЙЛОВКА гэдэг томо хуурин газарнуудые ба НОВОСАВИЦКАЯ гэдэг түмэрзамай станцие эзэлбэ. Манай сэрэгүүд ТИРАСПОЛЬ городто туласа ошожо тэрэнэй захата байлдаануудые хээ.

ОДЕССА городноо урдуур ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгоо үргэлжлүүлжэ, ГРОСС-ЛИБЕНТАЛЬ, КЛЕЙН-ЛИБЕНТАЛЬ, ДЕРИБАСОВКА, СРЕДНИЙ ба БОЛЬШОЙ ФОНТАН гэдэг хуурин газарнуудые эзэлбэ.

4-дхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоо үргэлжлүүлжэ, Крымэй түмэрзамай шухала үзэл болохо ДЖАНКОЙ гэжэ городые эзэлэн абаад, 50 гаран бусад хуурин газарые, тэрэ тоодо МОНАСТЫРКА, БАЙСАРЫ, НОВО-АЛЕКСАНДРОВКА, БОЛЬШАЯ МАГАЗИНКА, НОВО-ИВАНОВКА, ЛЕККЕРТ, ТАТАРКОЙ, ВЛАДИМИРОВКА, ТЮЙ-ТЁБЕ, ДЖАНАЙ, 21-дхи УЧАСТОК ба ЧИРИК, БОГЕМКА гэдэг түмэрзамай станцинуудые, байлдаатайгаар эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн ЧОНГАРСНА хахад аралые дайсанһаа сээрлэхэ зуураа, ЧЕНЬ-ТРЕНЬ, ЧОНГАР, МАРЬЯНОВКА, ВАСИЛЬЕВКА, ЕКАТЕРИНОВКА гэдэг хуурин газарнуудые ба ДЖИМБУЛУК, ЧОНГАР гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлээ.

Тусгаар ПРИМОРСКО армийн сэрэгүүд добтолго хэжэ Керченскэ хахад арал дээрэ дайсанай өхээр бүхэжүүлэгдэн хамгаалгын газарые сүмэ сохино, апрелин 11-дэ Крымэй зүүн эрьедэ немецүүдэй хамгаалгын газарай шухал түшэг тулгуурин пункт болохо КЕРЧЬ город ба хэрэмые эзэлэн абаба. Манай сэрэгүүд добтолгоо хүгжүүлжэ Керчьһээ баруулжаа 30 километр хүртэр урагшаа дабшажа ТУРЕЦКИЙ ВАЛЫЕ дабажа гараад, 40 гаран хуурин газарые, тэдэнэй дунда КАТЕРЛЕЗ, МАМА РУССКАЯ, БОЛЬШОЙ БАБЧИК, ТРУД КРЕСТЬЯНИНА, ЧУРБАШ МЫСЬИРЬ, ДЖАЙЛАБ, ЧИСТОПОЛЬЕ, КОШ-КУЮ, МИХАЙЛОВКА, АЙМАНКУЮ, МАЯК-САЛЫН, АДЖЫЗЛИ, СУЛТАНОВКА, САРАЙМИНИ гэдэг томо хуурин газарнуудые ба БАГЕРОВО, САЛЫН гэдэг түмэрзамай станцинуудые байлдаатайгаар эзэлэн байна. Манай сэрэгүүдтэ сохигдон сухарихадаа дайсан болбол амиды хүсэн ба технинынгээ талаар өхэ гээлтэдэ ороно.

Фронтын бусад участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэ ба хэдэн газарта бага зэргын удашаартай байлдаанууд болобо.

Апрелин 10-ай туршада манай сэрэгүүд бухы фронтнууд дээрэ 93 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байгаа.

Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 61 самолет унагаагдаа.

Манай авиаци Львов гэдэг түмэрзамай үзелда добтолбо

Апрелин 9-эй хүни манай холо нийдэдэг авиаци Львов гэдэг түмэрзамай үзелда добтолго хэжэ, тус үзел дээрэ байһан дайсанай сэрэгэй эшелонуудай өхөхөн бөөгнэрэлгые бомбодобо. Бомбодолгын эсэстэ олон газар түймэр гаража, дайсанай сэрэгэй ашаатай платформууд ба вагонууд, мүн тэрэшэлэн сэрэгэй складууд галда шатаа. Львов-Главная гэдэг түмэрзамай станци дээрэ илангаая өхэ түймэр болоо гэжэ ажагалтаар тэмдэглэгдэн байна. Түймэр соогуур хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд болоо.

Манай бүхы самолетууд өөһэдынгөө аэродромдо бусажа ерээ.

Апрелин 12-ой оперативна мэдээн

Апрелин 12-ой туршада СКАЛА городноо баруугаар манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүд ба танкнуудай контратануудые сухарюулан сохино, добтолгото байлдаануудые хээ зуураа

хэдэн хуурин газарнуудые эзэлбэ. Апрельин 1-һээ 10 хүртэр 1-дхи Украинска фронтын сэрэгүүд СКАЛА городноо баруугаар хүрээлэгдэн немецүүдэй бүлэглэлгые хүндэ гээлтэнүүдтэ оруулжа, 187 танк ба самоходно өхэ буу, элдэб калибрын 121 өхэ буу, 61 самолет, 7.483 автомашина буллан абаһан байна. 6.988 немец плендэ абтаа. Дайсан болбол байлдаанай болоһон газар дээрэ өөһэдынгөө солдат болон офицернуудэй 26.000 үхээр өрхибо. Дайсанай хүрээлэгдэн бүлэглэлгөнөө апрелин 11-дэ 10.000 шахуу төөтэй солдадтай, 80 шахуу танктай 6-дахн ябган сэрэгэй, 7-дхи танкова ба нэгэ мотодивизийн зүбхэн суглуулмал отрядууд үлэһэн байгаа.

Румынида БОТОШАНИ городноо баруун-урдуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, ФЭЛТИЧЕНИ гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн бусад хэдэн хуурин газарые, тэдэнэй дунда БРАЖЕШТЕ, РЭДЭШАНЬ, БАЯ, ДУМБРЭВИЦА гэдэг томо хуурин газарнуудые эзэлээ.

КИШИНЕВСКО зүгтэ манай сэрэгүүд Молдавска ССР-эй районно центрууд болохо ДУБОССАРЫ гэдэг город, ГРИГОРИОПОЛЬ гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 30 гаран бусад хуурин газарые, тэрэ тоодо ДОМНИЙ, ПЯТРА, ТРЕБУЖЕНЬ, МАРКАУЦЬ, МАЛОВАТОЕ, КУЧЕЕР, РОРЖЕВО, ЛУНГА, ТАШЛЫК БУТОР, СПЕЯ, ТОКМОДЗЕЯ, МАЛАЕШТИ, КРАСНАЯ ГОРКА, ПАРКАНЫ, ТЕРНОВКА гэдэг томо хуурин газарнуудые эзэлэн байна.

3-дахн УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд хүнинее хатуу шанга добтолго хэжэ ДНЕСТР мурэн дээрэхи немецүүдэй хамгаалгын газарай шухала түшэг тулгуурин пункт болохо ТИРАСПОЛЬ городые эзэлбэ. ОДЕССА городноо баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгоо байлдаануудые хээ зуураа КАЛАГЛЕЯ, АЛЕКСАНДРОВКА, БУРЛАЧЬЯ БАЛКА, ЛЮСТДОРФ, ИЛЬЧИЕВКА гэдэг хуурин газарнуудые, АНКРАЖА гэдэг түмэрзамай станцие эзэлээ.

4-дхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд дайсанай өхээр бүхэжүүлэгдэн ишуньска позицинуудые нэтэ сохөөд, сухарима ябаһан дайсанай сэрэгүүдые намнаха зуураа байлдаатайгаар 150 гаран хуурин газарые, тэрэ тоодо Крымэй районно центрууд болохо КОЛАЙ КУРМАН-КЕМЕЛЬЧИ, СЕЙТЛЕР, БИЮК-ОНЛАР, КАРАЧА-КАНГИЛ (СИМФЕРОПОЛЬ городноо хойшоо 18 километр) гэдэгүүдые, КРАСНОПЕРЕКОПСК, ИШУНЬ, ВОРОНЦОВКА, ВОИНКА, ДОЛИНКА, КУЛЛАР-КИРЧАК, АЙГАСЕН, КАЛИНИНДОРФ, ВЕСЕЛОЕ гэдэг томо хуурин газарнуудые ба ПЯТИОЗЕРНАЯ, ЮШУНЬ, ВОИНКА, КАРАНКУТ, КОЛАЙ, СЕЙТЛЕР, КУРМАН-КЕМЕЛЬЧИ, ТАШЛЫК, ДАЙР БИЮК-ОНЛАР гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлэн абаба. Манай сэрэгүүдтэ сохилточууд доро сухарихадаа дайсан болбол амиды хүсэн ба технинынгээ талаар өхэ гээлтэнүүдтэ ороно.

ФЕОДОСИНСКО зүгтэ манай сэрэгүүд яралалар сухарима ябаһан дайсаные мурдэн намнажа, Керченскэ хахад аралые бүхэ дэнэ сээрлэһэн ба акмонайска позицинуудые нэбтэрэн гараһан байна. Манай сэрэгүүд добтолго хээлээ 140 гаран хуурин газарые, тэрэ тоодо Крымэй СЕМЬ КОЛОДЕЗЕЙ гэдэг районно центрые, НОВА-НИКОЛАЕВКА, МАРФОВКА, МАРЬЕВКА, ЛЕНИНСК, КИТЕНЬ РУССКИЙ, АК-МОНАЙ, АРМА-ЭЛИ гэдэг томо хуурин газарнуудые, ТАШЛЫЯР, ОЙСУЛ, СЕМЬ КОЛОДЕЗЕЙ, АЛИБАЙ, АК-МОНАЙ гэдэг түмэрзамай станцинуудые сүүлбэ. Манай сэрэгүүд дайсанай 2.000 гаран солдат болон офицерные плендэ абажа, өхэ трофей буллан абаа. Тээһнэ тоологдожо байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсан өөһэдынгөө солдат болон офицернуудэй 3.000 гаран үхээр өрхибо.

Фронтын бусад участогууд дээрэ хэдэн газарта бага зэргын удашаартай байлдаанууд болобо. Апрельин 11-эй туршада манай сэрэгүүд бухы фронтнууд дээрэ 132 немецкэ танк гэмтээһэн байна.

Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 47 самолет унагаагдаа.

Манай авиаци Констанца городто добтолбо

Апрелин 11-эй хүни манай холо нийдэдэг авиаци Констанца (Румыни) городой сэрэгэй-ажайлэдбэрийн объектуудые хүсэтэйгөөр бомбодобо. Советскэ самолетууд Констанцадахи порт, түмэрзамай үзел ба нефтяной городогые бомбодоһон байгаа. Бомбодолго болоһон газарнуудта

тэһэрэлгэнүүдтэй өхэ өхэ түймэр гараа. Портын ехэнхи хубиль гал түймэрөөр дүүрэн байна. Нефтяной городогой территории дээрэ үдхэн харауа татаһан хэдэн хэһэг түймэр гаража, хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд болобо.

3-дахн Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоо хүгжүүлжэ, үгсгэрэгшэ хүни Днестр мурэн дээрэхи немецүүдэй хамгаалгын газарай шухала түшэг тулгуурин пункт болохо Тирасполь городые добтоллоп орожо эзэлбэ. Энэ илалта болбол манай сэрэгүүдтэй шадмар ба эрид шангаар ябуулгануудаа хэһэнэй ашаар туйлагдаһан байна. Хоёр үдэрэй

саада тээ фронтын лини болбол Тираспольһаа зүүлжэ 25 километртэ байһан юм. Энэ рубеж дээрэ дайсан болбол хамгаалгын хүсэтэ зурууд газар бэлэххэд, тэндэ советскэ сэрэгүүдые үни, удаанаар зөгсоон бариха гэжэ бодомжолһон байгаа. Теэд, үсэгэлдэр манай частьнууд хүсэтэ сохилтоороо немецүүдые дарал орожо мурдэн намнаһаар Тирас-

поль городто сүмэрэн оробол Ново-Савицкая гэдэг станци дээрэ советскэ боеүүд түмэрзамай хэдэн составые, домо хэрэгтэй сэлтэй, эдеэ хоолой зүйлтэй, сэрэгэй зөөритэй складуудые буулган абаһан байна. Тирасполь город ба станци дээрэ илангаая өхэ трофей буллагдан абтаа. Манай сэрэгүүд гитлеровецүүдтэй дунда гараһан мэгдэл хандальеф хамбаашалжа, Тирасполь городноо урдуур Днестр мурэниие с гаталан гараад, тэрээнэй баруун эрье дээрэ плацдармнуудые эзэлбэ.

Крымдэ манай сэрэгүүд амжажатаа добтолгоо үргэлжлүүлжэ дайсанай ишуньска позициянуудые сүмэ сохибо. Ингэжэ, Перекопско перешегээр Крымдэ орохо үүдые хаажэ байһан немецүүдтэй хамгаалгын хоёрдох зурууд газар дабагдаһан байна. Ишуньда добтолго хэһэн сэрэгүүдтэй амжалта туйлаха ябадалдань Сивашын урда эрье дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай частьнууд туһа хүргэһэн байгаа. Советскэ ябган сэрэгүүдтэй баруун-урда зүгтэ сохилто хэжэ немецүүдтэй өхээр бүхэжүүлжэ түшэг тулгуурин пункт болохо Воинка гэдэгые эзэлэн абаад, ишуньска позицинуудые тоброл гаража урагшаа дабшаһан байгаа. Энэ ябуулга хэхэлээ манай сэрэгүүд дайсанай 3.000 солдат болон офицерные хюдаба.

Манай габшагай соетинениүүд ба ябган сэрэгүүд Джанкойноо урагшаа эрмэлзэлгэтэ добтолгоо хүгжүүлжэ. 60 километр дабшажа, Симферополь городноо хойшоо 18 километртэ байһан Карача-Кангил гэдэг Крымэй районно центрые эзэлээ. Бусад частьнууд зүүн-урагшаа байлдаатайгаар дабшажа, Сейтлер гэдэг районно центрые эзэлэн байна. Советскэ частьнууд сухарима ябаһан дайсаные үгы хэжэ, хуурин газарнуудтахи дайсанай гарнизонные хялдан намна сохино. Нэгэ тосхондо немецүүдтэй 125-дахн тусхай батальон хяа бута сохилтоо. Батальонийн командир, 200 солдат болон офицер буу зэбсэгээр хуражаа плендэ ороо. Н-скэ танкова часть түмэрзамай хэдэн эшелон, 50 өхэ буу, 250 пулемет буллан абаба. Үлэрэй туршада дайсанай хэдэн мянган солдат ба офицер плендэ абтаһан байгаа.

Советскэ летчигууд газар дээрэхи сэрэгүүдтэйгээ ябуулгануудые элбхитэйгээр дэмжэжэ агаарта болоһон байлдаануудта ба аэродромууд дээрэ 39 немецкэ самолетые үгы хэбэ.

Феодосийскэ зүгтэ манай сэрэгүүд эрмэлзэлгэтэ сохилтоонуудаараа забһарай рубежүүд дээрэ хаатаха аргаломжло дайсанда үгөөгүй. Турецкэ валай оршондо 9-дхи румынска моритэ сэрэгтэй полк хяа бута сохилдоо. Тэрээнэй үлэглэл нолкынгоо командиртай хамта плендэ абтаа. Үлэшэлэн тээшэ тусгаар Приморско армийн сэрэгүүд Керченскэ хахад аралые бүхытэй дайсанһаа сээрлээ. Акмонайска позицинууд дээрэ тогтохо гэнэн немецүүдтэй хэлэлгэ мүн бүтээгүй. Ак-Монайын оршондо Хара

(Түгсэхэлын 3-дахн июурта)

Советскэ Информбюроһоо

(Түгээхэл. Эхинимь 2-дохи нуурта).

Советскэ далай хоерой хоорондоо 18 километр зурауд газар дээрээ олон тоото артиллери, ба ябган сэрэгүүдые бааһан байгаа юм. Советскэ танкистнууд ба автоматнай дайсанай хамгаалгын тусам сүмэ сохео. Хүсэдбэшэ тэй ёһоор, элдэб калибрын танк хэ буу, 140 миномет, ордан пулемет ба сэрэгэй олон зөөри булагдан абун байна.

Советскэ флотой агаарай тагнуулга портдо дайсанай 13 корабль, нахюулай 9 корабль, шоссены хараһан юм. Тус авиаци дайсанай судна хушууран орохо бомбод ба довтолго хээ. Советскэ флот хамта дээрээ 15.000 уһа түрхэхэ хэмжээтэй 3 порт, нахюулай нэгэ ко-

рабль, нэгэ тральщик шэнгээбэ. 3.000 тонно уһа түрхэхэ хэмжээтэй үшөө нэгэ транспорт шэнгээгдээ, хамта дээрээ 13.000 тонно уһа түрхэхэ хэмжээтэй 2 транспорт гэмтээгдээ гэжэ багсаагдана.

Улаантугта Балтийска флотой летчигууд дайсанай 20 самоходно десантна баржые шэнгээбэ.

***

Белорусска партизануудай отряд Могилевско областниг нэгэ һуурин газарта байһан немецкэ зенитнэ дивизиондо довтолго хэбэ. Советскэ патриотууд ротоһоо үлүү гитлеровецүүдые, 8 зенитнэ хэ буу, 40 автомашина угы хэбэ. Трофей булагдан абтаа. Минскэ областни партизанууд немецүүдэй баалалтын хүдэлмэридэ хүсөөр татаһан 300 советскэ гражданинуудые сүлөөлһэн байна.

«Маршальска Одон» гэжэ маршалай илгаа үлдэг ба СССР-эй орденууд барюулагдаба

Апрелин 12-то СССР-эй Верховней Президиумэй түшээ нүхэр М. И. Калинин «Маршальска Одон» гэжэ илгаа тэмдэгийг иже сэрэгүүдэй маршал М. П. Петров барюулба. Ижил тэмдэгийг даалгашуудые жэшээтэ хайнаар үзүүлһэнгээ түлөө шагнал Гүрэнэй аюулгүйе сахиха рангын комиссарнууд Круков ба И. А. Серов, Суворовой 1-дохи зэргын Гүрэнэй аюулгүйе сахиха рангын комиссар А. И. Петров гэгшэ Суворовой 2-дохи

зэргын орден ба Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комиссар И. М. Ткаченко гэгшэ Кутузовой 2-дохи зэргын орден абаба.

Немецко-фашистска булимтаргадта эсэргүү дайн байлдаануудта дайшалхы ябуулгануудые шадамараар ба эрэлхэг зоригтойгоор хүтэлжэ, тэрэнэйгээ өсөстө амжалта туйлаһанайн түлөө генерал-полковник Е. А. Щаденкодэ Суворовой 2-дохи зэргын орден ба генерал-майор В. Я. Владимировта Богдан Хмельницкийн 2-дохи зэргын орден барюулагдаһан байна.

(ТАСС).

Информационно мэдээсэл

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй пленум болоһон тухай

Энэ хаяхан Москвада ВЛКСМ Центральна Комитедэй XII пленум боложо, тэрэндэ комсомол обкомнуудай, крайкомнуудай, союзна республикануудай 1-дохи секретарьнар халсаба.

Энэ пленум нямэ асуудалнуудыг үзүшэн хэлсэбэ гээбэ:

Хургуулинуудта комсомол хүдэлмэриг хайжаруулхыг үзүүд тухай ВЛКСМ-эй 1-дохи секретарь нүхэр Н. А. Шибанов элдхэл хэбэ.

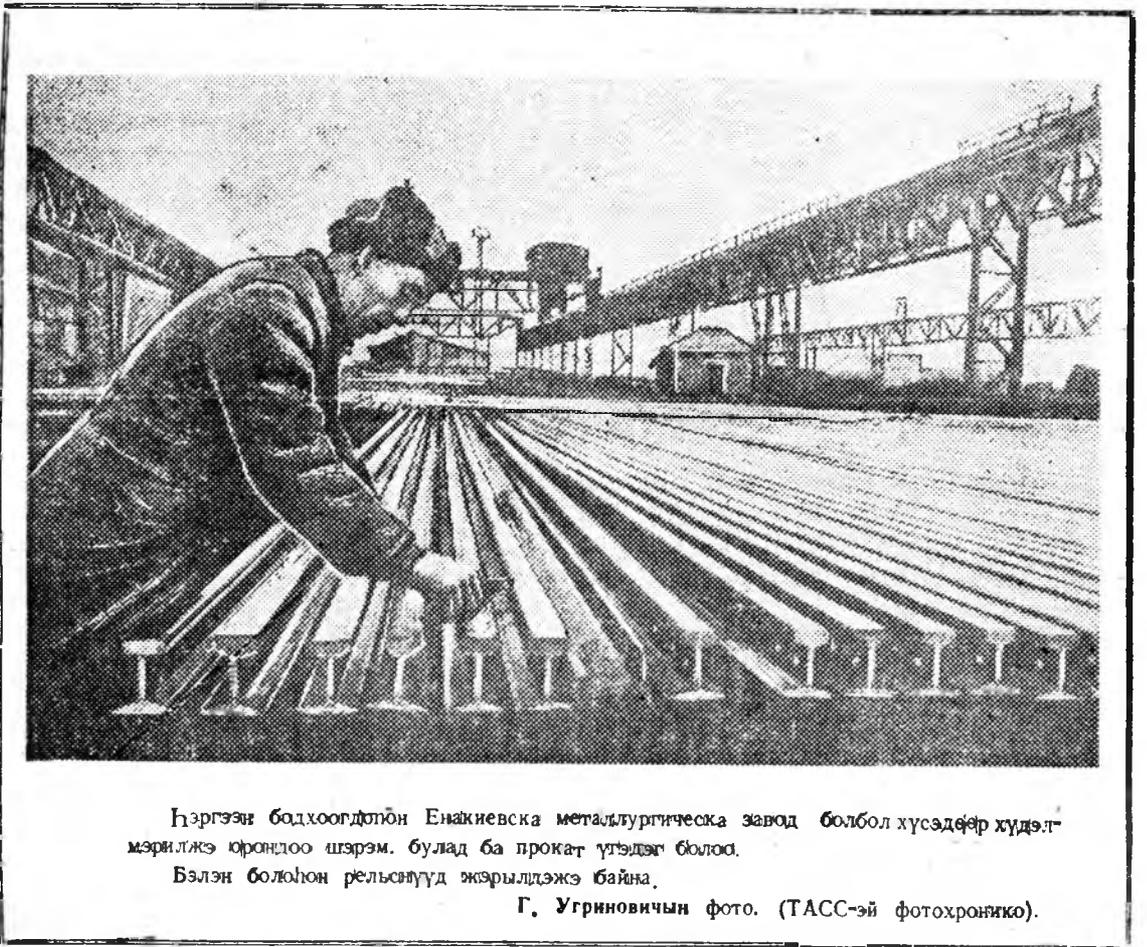
Хүдөө нутагуудта комсомол хүдэлмэрин ойрын үзүүд тухай ВЛКСМ-эй 1-дохи секретарь нүхэр Н. А. Шибанов элдхэл хэбэ.

Хүдөө хэлсэгдхэн асуудалнууд тухаа зохихо тогтоолнууд үзүшэн гээбэ.

Югославин сүлөөлэлтын Национальна Комитедэй сэрэгэй мисси өрөбэ

Апрелин 12-то Югославин сүлөөлэлтын Национальна Комитедэй сэрэгэй мисси генерал-лейтенант Велемир Терзич түшээтэйгээр Москвада өрөбэ. Аэром дээрэ тус миссии Улаан Удмурт Генеральна штабайн командир генерал-майор В. Славин, ИКО-гэй гадаада хамгаалгын тавагай командир генерал-майор В. Н. Шибанов, Московедэй түшээтэйгээр орологшо нүхэр

М. А. Яспов, Москва городой комендантын орологшо полковник Н. В. Гребенщиков, Бүхэславянска Комитедэй түлөөлөгшэ генерал-лейтенант А. С. Гундоров, Югославин олонийтын ажал-ябуулгашад Б. Масларич, В. Влахович, господин С. Симич, полковник М. Лозич, СССР-тэхи югославска сэрэгэй частин командир подполковник М. Месич ба бусад угтаһан байна.

Нэгэзэн бодхоогдһон Енакиевска металлургическа завод болбол хүсэдбэр хүдэлмэрилжэ орондоо шэрэм. булад ба прокат үтэцэг болодо.

Бэлэн болоһон рельсууд ажарылдэжэ байна.

Г. Угриновичын фото. (ТАСС-эй фотохронико).

ОДЕССЫЕ СҮЛӨӨЛХЭНЭЙ БАЯРТА...

Республикын хүдэлмэришэд болон колхознигууд эдибхи хэшээлээр орьлон байна

★ ★

★ ★ ★

★ ★

Угаа ехэ дэмжэлтэтэйгээр...

Эхэ оронойнгоо ажакын-политическэ удхашанартай шухала центр, Украинин областной центриүүдэй нэгэн болохо Одесса городые немецко-фашистска эзэмдэгшэдээ баатар Улаан Армийнгаа сүлөөлхөнтэйнь даша-рамдуулан манай республикын ажакүлэдбэрийн предриятинууд, колхозууд болон эмхи зургаануудта олопитын хабаргалгатай митинг, суглаанууд угаа ехэ дэмжэлтэтэйгээр болоно.

Нүхэр Прокопьев директортэй гүрэнэй заводой бүхи цехүүдээр митинг боложо, тэндэ хабаадан патриотууд Одессые сүлөөл-

һэн сэрэгэй часть болон соединениүүдэй боецүүд, офицернууд, генералуудай хүндэлдэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, Улаан Армидаа тухалхад гэжэ уялгануудые абабад. Жэшэнь, коммунист нүхэр Зайцев үдэрэйнгөө даалгариһе 200—300 процент дүүргэнэ. Мүн түмэрнэ дархан нүхэр Сабасев гурбан хүнэй орондо хүдэлмэрилдэг болоо.

Нигэжэ үндэр (бүтээсэнүүдые туйладаг хүдэлмэришэдэй тоонь бусадшые цехүүдээр олошоржо байна.

Б. ФАЙБУШЕВИЧ.

8 плугаар газарга халална

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). Аймагай зарим колхозууд газараа түүбэрлэн элдүүлгэдэ ороһоор 5—6 хонобо. «Красный пахарь» колхоз борнойлхотөө нэгэн доро 8 плугаар газараа халалжа байна.

«Большевик» колхоз 7 борной поли дээрээ гаргаад, газараа түүбэрлэн элдэлгээ эршэмтэйгээр ябуулжа байха юм. Мүн «Победа» колхоздо 7 борной хүдэлмэрилнэ.

А. РУДАНОВА.
(Манай корреспондент).

Тракторнуудтай бэлэн

Мивни хүтэлбэрлэдэг тракторна бригада 1943 ондо 843 гектар газар элдүүлжэ, тракторна хүдэлмэринүүдэйнгээ түсэб 127 процент дүүргэхэтээ хамта. 1492 килограмм горючи арбилһан байна. Тини бидэнэр полевоһи хүдэлмэринүүдээ дүүргэнэн дары тракторнуудаа заһажа захалаабди. Тингэжэ трактор заһаха түсэбөө хараалагдаһан болорһоо 10 хоног урд дүүргэбди. Гадна, манай бригада ондо бригададаа социалистическа тухаламжа болгон 2 трактор заһажа үгөө.

Мүнөө тракторнуудтай бүгэдэ поли дээрээ абаашагдаһай. Газарай гэдэмсээр хүдэлмэри эхилхээр бэлэн байһан трактористнуудтай хамтадаа 1.200 гектар халалжа, 12 процент горючи арбилжа уялга абаһан байна.

Бидэнэр энэ уялгаа дүүргэхин түлөө үдэр бүнигүй ажаллажа, мурьсөөндэ илахабди гэжэ найдуулабди.

Ж. ШАГДАРОВА, Чесанын МТС-эй эхэнэрнүүдэй тракторна бригадын бригадир.

10 колхоз борнойлгоо эхилбэ

КУДАРА. Апрелин 12-һоо эхилжэ аймагай 10 колхоз газараа түүбэрлэн борнойлжо ороһон байна. Тарилгалаа хайнаар бэлэдхэн Куйбышевтай, Ранжуровой нэрэмжэтэ колхозууд поли дээрээ 10—10 бор-

ной гаргажа, хүдэлмэри эхилхэтэйгээр захалба. Мүн «Путь Октября» аргасьдэ 8 борной хүдэлмэрилнэ.

Р. БАДМАЕВ,

ВКП(б)-гэй айномой секретарь.

Борнойлгодоо оробо

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). «Гигант» колхозой ефремовскэ звено (хүтэлбэрлэгшэнь нүхэр Рассадина) үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр гектарай 10—12 центнер ургаса хураһан юм. Эдэнэр мүнөө жэлдэ га бүхэһөө 14—15 центнер ургаса абаха уялга абаад, участок дээрээ 2.450 тэргэ шэбхэ гаргаһан, 30 центнер үнэхэ, 15 центнер шубуунай аргал суглуулһан байна. Энэ звеногойхид 150 га нар, 22 гектар голоомын узуур хахалжа бэлэдхэн байгаа.

Апрелин 12-ой үдэр тус звеногой членүүд газараа түүбэрлэн элдүүлжэ захалба.

Тэрэшэлэн нүхэр Еремеевагай хүтэлбэрлэдэг «Красный партизан» артелин ефремовскэ звено газараа борнойлжо эмхитэйгээр ороо. Мүн тус звеногой зарим членүүд поли дээрээ гаргаһан 4.850 тэргэ наг шэбхээ халажа байна. Энэ звеногой членүүд гектарай 15—16 центнер ургаса хурааха уялга абаад, бүгэдэ мурьсэнхэй.

Ц. ГАРМАЕВ, («Б.-М. Үнэнэй» корреспондент).

Советскэ Союз дотор

Узбекистанай колхознигууд Украинн колхозуудта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлнэ

Украинн сүлөөлэгдэнэн районуудта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхын тулада Узбекистанай колхознигуудай үгэһэн моридые тээһэн түрүүшын эшелон тэндэ-нэе мордобо. Мэнэ һаяар Андижанска болон Ташкентскэ областнигуудһаа 2.000 хонид,

300 толгой хүдэлмэрин морид эльгээгдэхэ юм. Сүлөөлэгдэнэн районуудта үхэр мал үсхэхын тулада Узбекистанай колхозууд 200.000 хони ямаад болон 9.000 толгой хүдэлмэрин мал таһалжа үгэһэн байгаа.

Советскэ доонорнуудай шуһан шархатаһан сэрэгшэдые абарна

РОСТОВ-на-ДОНУ. Шуһа тарыха Ростовско институт хамта 26 тонно шуһа фронтдо эльгээгээ. Тус городой 70.000 хүн Улаан Армиин шархатаһан сэрэгшэдтэ өһөдүнгөө шуһанһаа үгэ-

бэ. Фронтовигай эхэ гэрэй эзэн эхэнэр Чередниченко гэгшэ 30 литр шуһаа үгэһэн байна. Фронтовигууд Ростовско доонорнуудта халуун баясхалан хүргэнэ.

Сэрэгэй алба хэгшэдэй бүлэнэртэ комсомоленууд туһална

ЛИСНАНСК. Эндэ фронтови-гуудай бүлэнэртэ туһалха 50 комсомольско бригаданууд байгуулагдаа. «Стеклострой» гэжэ заводой комсомоленууд концерт наадажа, суботнигуудые үнгэр-

гэжэ, сэрэгэй алба хэгшэдэй бүлэнэртэ үгэхын тулада 10.000 түхэриг мүнгэ суглуулба. ФЗО-гэй һургуулин комсомоленууд 75 бүлэнэртэ туһалхан байна.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ Сэлэнгын һургуулида. Трактористнууд багша мүнхэр П. И. Борисов гэгшэтэй практическа хүдэлмэри хэжэ байна. А. Поповой фото.

Хилын саана

„1941 ондо немецүүд Одесса шадар ородой эсэргүүсэлтын хүсье үзөө нэн. 1944 ондо тэдэнэр мүн лэ тэндэ ородой добтолгын хүсэ шадалые хараба“

Одесса городые Улаан Армиин эзэлһэн тухай хилын саана бэшэнэ

ЛОНДОН, апрелин 11. (ТАСС). Одесса городые Улаан Армиин эзэлэн абаһан тухай лондонско радио угаа баяртайгаар тайлбарилан бэшэнэ. Советскэ сэрэгүүдэй энэ илалта тухай мэдээсэлые эдэбын хэлэн дээрэ олон дахин дамжуулба.

«1941 ондо немецүүд Одесса шадар ородой эсэргүүсэлтын хүсье үзөө нэн. 1944 ондо тэдэнэр мүн лэ тэндэ ородой добтолгын хүсэ шадалые хараба гэшэ» — гэжэ лондонско радиогой шэнжэлэл соо хэлэгдэнэ.

ЛОНДОН, апрелин 11. (ТАСС). Рейтер агентство болбол мүнөөдэр английска газетэ-нүүд Одессые эзэлэн абаһан ябадалые дайн сэрэгтэ туйлагдаһан агууехэ советскэ илалтануудай нэгэниинь гэшэ гэжэ амаршална. Энэ городые сүлөөлөөд байхада, Крымдэ байһан германска сэрэгүүдые хюдаха

гү, али тэдэнэй буу зэбсэгэе хурааха ушар зайлашагүй болохонь гэжэ хэблэл газетэнууд тэмдэглэнэ.

НЬЮ-ЙОРК, апрелин 11. (ТАСС). Одесса гэжэ город болон портые эзэлэн абаһан Улаан Армиин алдарт айна илалта тухай американска радио шэнжэлэл бэшэгшэд мэдүүлнэ. «Одессые ородуудай эзэлһэн ушар болбол Украинадахи кампаниие дүүргэхэ ябадалые дүтэлүүлһэн гайхамшаг илалта мүн» гэжэ нью-йоркско радиогой шэнжэлэгшэ Филипп Баррес гэгшэ хэлэбэ.

АЛЖИР, апрелин 11. (ТАСС). Алжирска радиогой шэнжэлэл бэшэгшэ болбол Одессые эзэлэн абаһан Улаан Армиин гайхамшаг ехэ илалтые Французска арад угаа баяртайгаар амаршална гэжэ мэдүүлбэ.

Американска бомбардировщицууд Ошерслебен ба Бернбургдэ добтолбо

ЛОНДОН, апрелин 11. (ТАСС). Европодо байгаа американска агаарай-сэрэгэй штаб болбол бомбардировщицуудай томохон соединенинүүд угаа олон истребительнүүдээр үдэ-

шэгдэн ябажа, апрелин 11-эй үдэр Ошерслебен ба Бернбургдэ (Германиин городто) байгаа авиационно объектнүүдтэ добтолбо гэжэ мэдээсэвэ. Энэ добтолгодо 2.000 шахуу самолет хабаадалсаба.

Будапештда шахардуу шанга байдалтай болоо

СТАМБУЛ, апрелин 11. (ТАСС). Эндэ абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, һүүлэй үедэ Будапештда буһалгаан болоһон дээрэнэ тэндэ полицейскэ заса-

гаархин бүхы театрнууд, кино болон бусад олоной суглардаг газарнуудые хаһан байна. Тус городто аялбаа суглаа хэхэ ябадал хоригдонхой.

Аймагай газетэнууд

Партийна органинуудай секретарь семинар

Баяхан, ВКП(б)-гэй болбол партийна эхин органинуудай секретарьнууд нар үнгэргэбэ.

Энэ семинар дээрэ асуудалнуудые зүбшэн гэбэл: «ВКП(б)-гэй эминципинууд» гэхэн темани уншагдаа, пүхэр «Советскэ Союзай Эсгэ хамгаалгын агууехэ дайн номоор хөөрөлдөөн үнгэртигээд хабарай тарилга партийно-политическэ рипе эрхилхэ болон эхин органинуудай рипи түсэбые зүбөөр тупшаа элидхэлнүүд зүбшэн хэлэгдээ.

«Нижингинский нөл»

Бригадирнуудай

Зэдын аймагай колхоз тарянажалай бригадирнуудай курсат соо үргэлжэлжэ дүүрбэ.

Энэ курсда колхозууд бригадирнууд хабаадалса ротехникын асуудалар, нуудай ажал хүдэлмэрин эмхидхэхэ болон мүнөө үшон байдалуудай тушадалнуудад лекцинуудые элидхэлнүүдые шагнаба.

«Стахан»

Модобэлэдхэлэй болзорһоо урид дүүргэгдэбэ

Тамчин сомоной Модон нэрэмжэтэ колхозой модобэл дээрэ ажаллажа байдаг нигууд өөһөдүнгөө ажал мэриие зүбөөр эмхидхэжэ, листическэ мүрьсөөе үгэ эрхилжэ шадаһанайнгаа модо бэлэдхэхэ түсэбөө хоонь урид дүүргэжэ шада. Тэрээнбээ гадна, 60 кү эрхим хайн шанартай бармодо Верховно Главнокө ваниин фондоо оруулаа.

«Красная Селем»

ХРОНИКО

ВМАССР-эй Ардаг Компарай Совет болбол ВМАССР-гэй дэргэдэхэ физкультура ба спортын хэдэ эрхилхэ Республик Комитэдэй составные Альцман И. Л.—түрүүлэгч Комитэдэй членүүд: Шам Р. И., Ильичев М. И., О. Н., Пильман З. Э. гэгч баталба.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН

«ПРОГРЕСС» Суд идет.

«ЭРДЭМ» Наследный принцип республик.

Д. ВЛАХОВ.

Гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүүсэхэн Югославиин арадуудай тэмсэл

Немецко-фашистска тонуулшад Югославие эзэлжэ абаад байхадаа тэдэхн арад зоной айна хабтар шанга эсэргүүсэлтэтэй ушарһан байгаа. 1942 оной хахад багта тус ороной газар дээрэ арадай сүлөөлэлтын арми байгуулагдаа нэн. Тэрэ арми мүнөө партизануудтайгаа хамта 250.000 боенүүдтэй, һайн бэлэдхэлтэй командна составтай бөдөнхой.

Арадай-сүлөөлэлтын арми гэшэ эдэбын үндэһэ яһанай ба олон янзын зөөрө шадалтай хүнүүдһээ бүридэһэн байха юм. Сербүүд, хорватууд ба словенецүүд, македонцууд болон черногоорцууд, хүдэлмэриндэ, тарянашад ба ольборишод, наймааншад ба интеллигентинүүд бараңдаа немецкэ бооголшологшодто эсэргүүсэн гар гарһаа барилдан ябажа дайлаадана. Гитлеровскэ частниуд худар хара баагаар татагдаһан аат. тэндэ-нэе бодхууатажа һүүлэй үедэ арадай армиин талада 80.000 хорват зон ороһон байна.

Арадай-сүлөөлэлтын арми фа-

шистнуудые айхабтар ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа. 1943 оной зун Югославида дайсанай 36 дивизи байһан юм. Тэдэнэй орой хахадын италянецүүд байба. Тингээд дайнһаа Италиин гараһанай һүүлээр тэрэнэй нэгэ дивизиин ба хэдэн олон подразделенинүүд сүлөөлэлтын армитай нэгдэхэд, үлэгшэ 11 дивизиин буу зэбсэг хураагдаһан байгаа.

Арадай-сүлөөлэлтын армиин хажуугаар партизанска отряднуудыи фашистнуудта эсэргүүсэн тэмсэнэ. Тэдэнэр һүйдхэн һандаргаха хүдэлмэриие ехээр хэдэг боложо, сэрэгүүдые тээжэ ябаһан 217 германска поездые үгы хэһэн, Адриатическа далайн эрье тээшэ ошоһон түмэр харгынуудай 5 линии таһалһан байба. Партизанууд хүүргэнүүдые, эбдэдэг. Ишеницэ ба нефть тээһэн хэдэн олон германска баржануудые Дунай мурэндэ шэнгээһэн байна. Шулуун нүүр-һэнэй шахтанууд ба металлургическа заводууд дээрэ угаа олон һүйдхэл хэгдээ. Патриодууд зоримгой ябуулгануудые хээд

байхадаа, ой модной ажайлэд-бэрин хүдэлмэридэ һаад түбэг ушаруулна.

Нимэ тэмсэл боложо эхилһэн дээрэнэ 1943 оной хабар багта эзэмдэгшэд 20.000 шахуу хүнөө алуулжа гээгээд байгаа нэн. Гитлеровцууд арадай-сүлөөлэлтын армие дараха гэжэ хэдэ дахин һэдэбэные тэрэнь оройдоо бүтөөгүй. Өөрынгөө главнокомандалагша маршал Титогой захиралтые дүүргэлтэ болгожо арадай-сүлөөлэлтын арми болон партизанска отряднууд гитлеровцуудые айхабтар ехэ гарза гайда оруулба. 1943 оной һүүлшын квартал соо фашистнууд 45.000 хүнөө алуулжа ба 13.000 хүнөө шархатуулжа гээһэн байна. Мүн техникын талааршые тэдэнэр айхабтар ехэ гарза гайда ороо.

Дайсанай түрилтые дабажа гараад, арадай-сүлөөлэлтын арми партизанска отряднуудтайгаа хамта өөһөдөө добтолго хэжэ ороһон бөөрөө хэдэн олон шэнэ шэнэ районуудые сүлөөлбэ.

Югославиин бүхы газарайн

гурбанай нэгэ хубинь арадай армиин гарта ороод байна. Югославска арад дайсанга дууһан дараха саг хүртэрөө тэмсэл хэхэ юм. Эрхэ сүлөөдэ дуратай энэ ороной арадууд дайсанга даража ялаха байһандаа хүсэд этигэнэ. Тэдэнэр хадаа демократическа эхи табижа, ажабайдалаа түхээржэ эхилээ. Мэнэ һаяхан Йице гэжэ городто Югославиин арадуудые сүлөөлхэ антифашистска Вечын хоёрдох сессии болобо. Тэрэ хадаа тус ороние энээнбээ хойшо хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхатай байха.

Югославида боложо байһан событыи манай союзнигууд һайшаан, маршал Титогой штабтай дайшалхы хани барисаатай болоод, маршал Тито гэгшыи Югославида байгаа союзна сэрэгүүдые командалагшын тушаалтай болгобо гэжэ Рейтер агентство мэдээсэвэ.

Югославиин патриодууд Европодо фашистска дарлалтада зөбөжэ байһан зоние немецкэ булимтарагшадтай тэмсэгты гэжэ уряалан үльгэр жэшээ харуулаа.